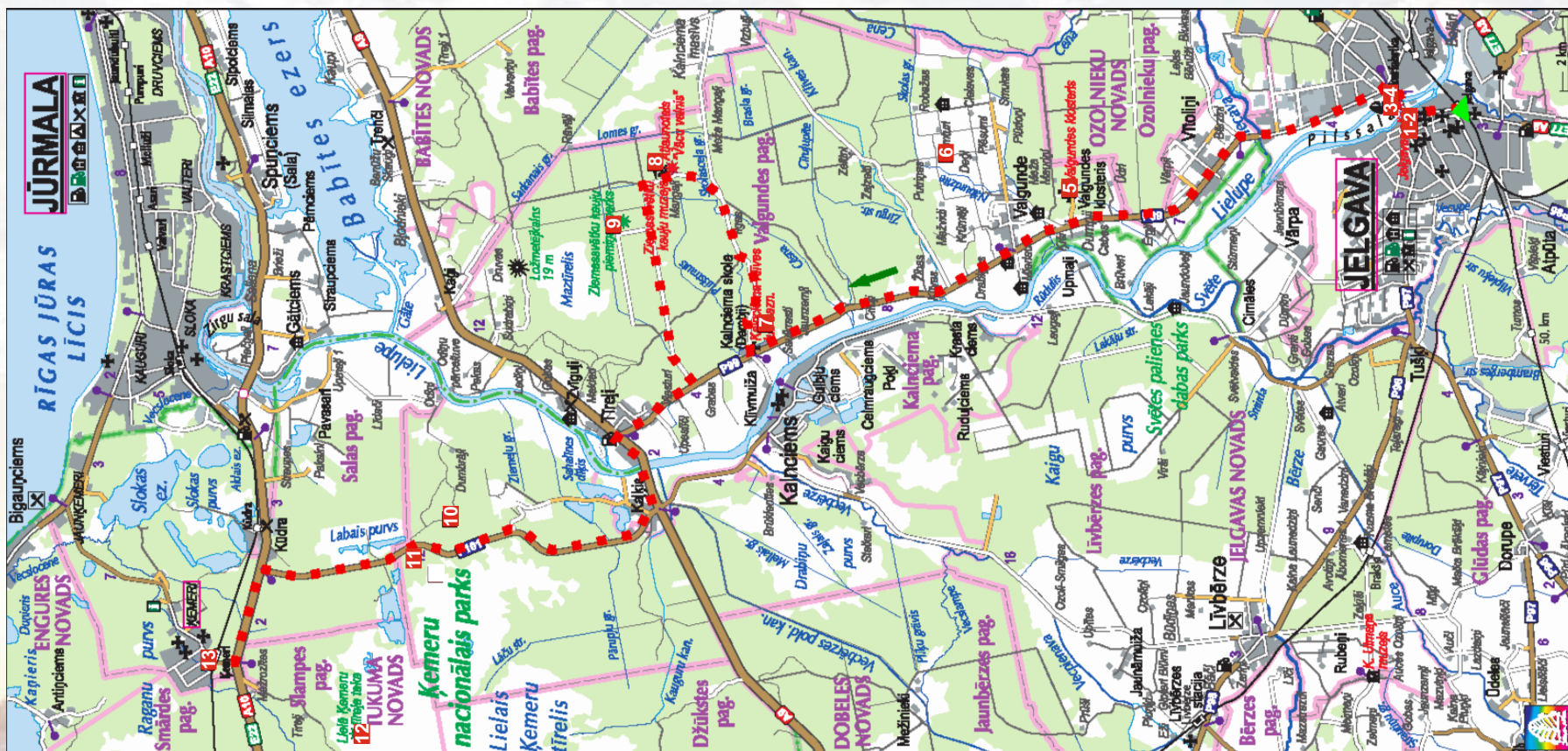

Maršruts „No Jelgavas uz Ķemeru nacionālo parku”

Maršruts savieno divas vēsturiski nozīmīgas vietas – Jelgavu un Ķemerus, kas ir viens no pirmajiem Latvijas kūrortiem. Maršruta ved cauri kultūrvēsturiskā ziņā nozīmīgu teritoriju – Ziemassvētku kauju piemiņas vietām un Ķemeru nacionālo parku.

Sākums: Dzelzceļa stacija „Jelgava”.

Galapunkts: Dzelzceļa stacija „Ķemeri”.

Aptuvenais veikšanas laiks: 8 stundas

Ceļa segums: Asfalts (93 %), ceļi ar grants segumu (7 %).

Grūtības pakāpe: Vidējas grūtības.

Garums: ~40 km

Loģistika:

Maršruts savieno divas dzelzceļa līnijas (Rīga – Tukums un Rīga – Jelgava), tādēļ vilciens kalpo kā transporta veids nokļūšanai līdz starta un aizklūšanai no finiša vietas.

Maršruta raksturojums:

Aktīvākiem braucējiem, kurus nebaida neliels smilšainu ceļu posms.

Ieteicamais laiks:

Maijs - septembris

Nokļūšana sākumpunktā:

No Liepājas un Rīgas puses var nokļūt ar vilcienu braucot līdz stacijai „Jelgava” un tālāk dodoties uz maršruta sākuma punktu. No citām vietām ar automašīnu vai velosipēdu.

Der zināt:

Nav ieteicams braukt pa Rīgas – Ventspils šoseju (A 10), tādēļ atsevišķs maršruta posms Lielā Ķemeru tīreļa apkārtnē iet pa meža ceļu.

Alternatīvas:

Šo maršrutu var apvienot ar maršrutu „Ziemassvētku kauju piemiņas vietas”.

Maršruts.

Jelgavas dzelzceļa stacija – Zemgales prospekts – Akadēmijas iela – Lielā iela – Rīgas iela – Kalnciema ceļš – Valgunde – Kalnciema skola – Mangali – Tīreļi – Kaļķis – Krāckalni – Ķemeri. Maršrutu Jelgavā ieteicams veikt pa gājēju ietvēm. Maršruta posmos, kur ir izveidoti veloceliņi, velobraucējam ir jāpārvietojas pa tiem.

▶ Vēlamais sākuma punkts

● Maršruts

← Vēlamais kustības virziens

1 Apskates objekts

Velomaršruts ir izstrādāts Centrālbalijas jūras reģiona INTERREG IV A programmas līdzfinansētā projekta „Velomaršrutu tīkla attīstība un uzlabošana Centrālbalijas teritorijā” (CB59) ietvaros.

1 Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas tornis ir redzams jau no lielāka attāluma. Baznīcas celtniecība uzsākta 1574.gadā pēc Kurzemes un Zemgales hercoga Gotharda Ketlera pavēles, un tā bija viena no pirmajām luterāņu mūra baznīcām Eiropā. Baznīca, tāpat kā daudzas citas nozīmīgas pilsētas celtnes nozēga Padomju aviācijas uzlidojuma laikā 1944.gadā, bet 1954.gadā Padomju armijas sapieri uzspīdzināja palikušo baznīcas daļu. 2010.gadā celtni atdzimst jaunā veidolā. Šobrīd tajā izveidots Jelgavas reģionālais tūrisma centrs, interaktīvas un aizraujošas, īpaši bērniem draudzīgas vēstures ekspozīcijas, mākslas izstādes. Baznīcas tornī ir iespēja vērot Jelgavas panorāmu no 9.stāva stiklotā skatu laukuma, kā arī ieturēt gardu maltīti franču restorānā „La Tour de Marie”. Atrodas Akadēmijas ielā 1, + 371 63005445. www.tornis.jelgava.lv

2 Piemineklis Jānim Čakstem. Atrodas iepretim Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas tornim. Piemineklis (autore A. Dumpe) veltīts pirmajam Latvijas Valsts prezidentam Jānim Čakstem (1859. – 1927.), to atklāja 2003.gada 14.novembrī.

3 Jelgavas pils. Atrodas uz Pilssalas starp Lielupi un Driksu. 1738.gadā kādreizējās Livonijas ordeņa pils vietā uzsāka jaunas pils celtniecību, kas noritēja divos laika posmos 1738.-1740. un 1762.-1772.gadam. Barokālā stilā būvēto pili projektēja pazīstamais itāļu arhitekts Frančesko Bartolomeo Rastrelli. Jelgavas pili pamatoti uzskata par viņa agrīnā radošā perioda nozīmīgāko un pazīstamāko darbu. Celtne ir piedzīvojusi ugunsgrēku, postīta un pārbūvēta. 1937.gadā tiek uzcelts (E. Laubes projekts) pils rietumu spārnš, kā rezultātā tā iegūst noslēgta četrstūra formu. Mūsdienās pili atrodas Latvijas Lauksaimniecības universitātē. 1968.gadā te izveidoja muzeju, kas interesentus iepazīstina ar pils un mācību iestādes vēsturi. Darba laiks: 10:00-16:00 (1,2,3,4,5), brīvdienās – pēc iepriekšējas vienošanās. + 371 63005617.

4 Kurzemes hercoga kapenes. Jelgavas pils dienvidaustrumu spārņa cokolstāvā ir iepazīstamas Kurzemes un Zemgales valdnieku – Ketleru un Bīronu dzimtas kapenes (laika

posms no 1569. līdz 1791.gadam), kur apskatāmi 18 restaurētie sarkofāgi. Šī ir Baltijas mērogā nozīmīga vieta, kas noteikti jāapmeklē ikvienam vēstures interesentam. Ekspozīcija Jelgavas pili “Kurzemes hercogu kapenes” darbojas vasaras-rudens sezonā (1.V – 31.X) ir slēgta. Darba laiks: 9:00 – 17:00 (1,2,3,4,5,6,7), + 371 63962197.

5 Valgundes klosteris. Klosters būvniecība tika uzsākta 1897.gadā, kad sešas māsas, atbraukušas no klostera Rīgā, rada iespēju šeit celt baznīcu un vēlāk - 1909. gadā otru baznīcu. Klosters piedzīvojis arī I un II Pasaules karu, tāpēc klostera teritorijā apglabāti daudzi kritušie karavīri, par ko liecina senie krusti pie to atdusas vietām. Klosters teritorijā ir iespēja apskatīt Kristus apskaidrošanās pareizticīgo baznīcu, Jāņa Treņnieka pareizticīgo baznīcu un kapelu ar nozīmīgu ikonu kolekciju. Nelielu ieskatu klostera masu ikdienā iespējams rast, apskatot klostera ēkas un saimniecību. Pašlaik klosterī dzīvo aptuveni 60 māsas. +371 63085215, +371 63085244.

6 Skangaju māju vieta. Ceļa malā uzstādīts informācijas stends un norāde. 1916./1917. gadu mijā šeit starp vācu un cariskās Krievijas armijām norisinājās asiņainas cīņas. Krievijas armijas sastāvā karoja astoņi latviešu strēlnieku pulki. Turpat apskatāms piemiņas akmens 560 kritušajiem karavīriem.

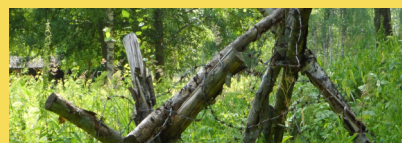
7 Kalnciema – Klīves luterāņu baznīca ir vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis. Baznīcas interjers un inventārs ir vienkāršs – baznīcā, kas celta 1954. gadā, šobrīd apskatāmas pagājušā gadsimta trīsdesmitajos gados būvētās ērģeles. Baznīcas mūrī ir reperis, kas norāda ēkas atrašanās 8 m augstumā virs jūras līmeņa. Ap baznīcu atrodas 1. Pasaules karā kritušo vācu karavīru kapsēta. Labi saskatāms tagad jau nopostītais dolomītkakmeņu žogs ap kapsētu, kas atbilst tradīcijai veidot akmeņu iezogojumus ap kapsētām.

8 Ziemassvētku kauju muzejs. Latvijas Kara muzeja filiāles „Ziemassvētku kauju muzejs” teritorijā ir saglabājušies Baltijas reģionam unikāli 1.pasaules kara lauka fortifikācijas elementi, kas saistīti ar leģendārajām Ziemassvētku kaujām. Rekonstruētā vācu armijas pirmās aizsardzības līnijas nocietinājumu sistēmas daļa ir vienīgais šāda veida objekts Baltijā. Muzeja iekšējās iekārtas izstādē „Latviešu strēlnieku Ziemassvētku kaujas”, kurā fotogrāfijas, kauju shēmas un Tīrelpurva apkārtnē atrastie priekšmeti sniedz interesantas vēsturiskas liecības par tā laika notikumiem. Muzeja apmeklējums ir bez maksas; ekskursijas ar gidu maksas. Muzeja apmeklējumu ieteicams iepriekš pieteikt:

+ 371 28349259. Darba laiks: 10:00 – 16:00 (3, 4,5,6,7), pirmdienās, otrdienās un svētku dienās – slēgts.

9 Ziemassvētku kauju piemiņas vietas. Vietas, kur Pirmā pasaules kara laikā 1916.gada nogalē notika Ziemassvētku kaujas starp Krievijas un Vācijas karaspēku, kurās Krievijas armijas pusē cīnījās un krita vairāki tūkstoši latviešu karavīru. Pēc kaujām latviešu strēlnieku drosme un varonība aizskanēja tālu pāri valsts robežām. Ziemassvētku kaujas bija lielākā krievu armijas militārā operācija Rīgas frontē Pirmā pasaules kara laikā. Lielākās cīņu grūtības šajās kaujās nācās iznest latviešu strēlnieku vienībām, kas cieta ļoti lielus zaudējumus. Apmēram 5000 latviešu strēlnieku Ziemassvētku kaujās un apmēram 4000 janvāra kaujās krita, tika ievainoti vai pazuda. Ziemassvētku kauju vietās iespējams apskatīt piemiņas akmeņus, kas uzstādīti visu latviešu strēlnieku pulku pulcēšanās vietās pirms Ziemassvētku kaujām. Apmēram 700 metru attālumā no „Mangaļu” mājām atrodas 1.latviešu strēlnieku brigādes vācu frontes pārrāvuma vieta, kur 1917.gada 5.janvārī (1916.gada 23.decembrī pēc vecā stila) iesākās Ziemassvētku kaujas. Par godu šim notikumam frontes pārrāvuma vietā uzstādīta piemiņas zīme - koka zobens. Savukārt Ložmetējkalnā 2005.gadā AS “Latvijas Valsts meži” uzbūvējusi jaunu skatu torni.

10 Krāckalni. Viļņotu pauguru virkne, kas veidojusies Litorīnas jūras laikā, vējiem sapūšot augstu kāpu valni. Skaists skats uz Līliju ezeru. Iepretim ezeram, minētā ceļa austrumu pusē, pa dolomīta kāpnēm nokļūstam līdz piemineklim, kas veltīts 90 latviešu strēlniekiem, kas krituši 1917.gada kaujās. Līliju ezers. Neliels ezeriņš Krāckalnu piekāje starp P 101 ceļu un Lielo Ķemeru tīreli. Autostāvlaukums un atpūtas vieta.

11 Līliju ezers. Neliels ezeriņš Krāckalnu piekāje starp P 101 ceļu un Lielo Ķemeru tīreli. Autostāvlaukums un atpūtas vieta.

12 Lielā Ķemeru tīreļa taka. Atrodas Ķemeru Nacionālajā parkā un ir apmeklētākais objekts Tukuma novadā. Lielais Ķemeru tīrelis, kurā joprojām veidojas sērūdeņi, kas kādreiz bija populārā Ķemeru kūrorta izveides pamats, ir nozīmīga putnu ligzdošanas un atpūtas vieta migrāciju laikā. Lielā Ķemeru tīreļa dabas taka izveidota 2000.g. un atjaunota 2013.g. augustā. Šobrīd tā ir garākā un no ainaviskākā viedokļa iespaidīgākā Latvijas purvu laipu taka. Taka ir lokveida un tās sākuma un gala punkts ir vienā un tajā pašā vietā. Takas izveides mērķis ir iepazīstināt nacionālā parka apmeklētājus ar purva ainavām un tā raksturīgākajiem augiem un dzīvniekiem Ainaviski izteismīgi ir takas apkārtnē esošie purva ezeriņi, lāmas un akači. Skatu tornis – no četrus metrus augstā skatu torņa paveras lielisks skats uz plašo tīreļa ainavu.

13 Ķemeri. Tautas dziedniecībā izmantotie Ķemeru Svētavoti ārstiem bija pazīstami jau 18.gs. otrajā pusē un 19.gs. sākumā, kad uz šejieni ārstniecības nolūkos brauca sirgstošie Kurzemes augstākās sabiedrības pārstāvji. Pirmā valsts peldu iestāde uzcelta 1838.gadā uz valsts zemes, ko sēravotu dziednieciskajai vajadzībam atvēlēja cars Nikolajs I. Šis gads tiek uzskatīts par kūrorta dibināšanas gadu. Tādējādi Ķemeri jau sākotnēji veidojušies kā balneoloģisks kūrorts, par kura attīstību drīz vien rūpes uzņēmās valsts. Krievijas impērijā kūrorts bija visai iecienīts - 1912.gadā tika atklāta tiešā dzelzceļa satiksme Ķemeri – Maskava Pirmā pasaules kara laikā Ķemeru un Tīrelpurva rajonā vairākkārt notika aktīva karadarbība (arī latviešu strēlnieku cīņas ar bermontiešiem) un kūrorta izpostīja. Dzīve tajā tomēr atjaunojās strauji. Padomju laikā Ķemeros darbojās gandrīz 10 sanatoriju, tajās strādāja ap 100 ārstu, darbojās kūrorta poliklīnika ar sērūdeņu un dūņu vannu nodaļām. Nozīmīgākā celtnie Ķemeros ir bijusī Ķemeru viesnīca E.Dārziņa ielā 28, celta 1936.gadā, pēc arhitekta E.Laubes (1880.-1967.)projekta. Piecstāvu celtnie ar jumta terasēm un torni centrā. Efektīvais novietojums ainavu parkā un monolītais veidojums rada pils iespaidu (celtnē dovēta arī par “balto kuģi”). Padomju laikā tā tika pārveidota par sanatoriju (300 vietu). Atjaunotās Latvijas laikā viena no

skandalozākajiem atjaunošanas projektiem, kas būtiski ietekmē Ķemeru attīstību.

TŪRISMA PAKALPOJUMI

↑ Naktsmitnes:

Tuvākās naktsmitņu vietas atrodas Jelgavā, Jūrmalā, pie Tīreljiem. Tīreljiem viesu nams „Aitiņlauvas” (~3,5 km no skatu torņa Ložmetējkalnā, Rīgas – Liepājas šosejas 22.km), +371 2 9160393, Valgundē viesu māja „Guntmārties”, +371 26164173, www.guntmarites.lv; Jelgavā viesnīca „Jelgava”, Lielā iela 6, +371 63026193, www.hoteljelgava.lv, viesnīca „Zemgale”, Rīgas iela 11, +371 63007707, www.skzemgale.lv; viesnīca „Amo Hotel”, Aviācijas iela 42, +371 63012146, www.amo.lv; Valgundes pagastā atpūtas centrs „Mierlauki” (nakšņošana, telšu vietas), +371 63085269, +371 29417971.

■ Maltītes ieturēšanas vietas:

Jelgavas centrā, Jūrmalā, pie Tīreljiem - viesu nams „Aitiņlauvas” (~3,5 km no skatu torņa Ložmetējkalna), tādēļ jāpadomā par līdzi ņemamu maltīti.

Labiekārtotas atpūtas vietas:

Pie Ziemassvētku kauju muzeja, pie Lielā Ķemeru tīreļa dabas takas.

📍 Tūrisma informācija:

Jelgavas reģionālajā tūrisma centrā Jelgavas Sv.Trīsvienības baznīcas tornī Jelgavā, Akadēmijas ielā 1, tālr. +371 63005447. Darba laiks: 9:00 – 22:00 (1,2,3,4,5), 10:00 – 22:00 (6), 10:00 – 18:00 (7). www.visit.jelgava.lv, www.tornis.jelgava.lv.